

El xut a Solsona

Pels solsonins i solsonines, el Xut és un gegant de Carnaval amb un ball molt conegut, que acaba amb la seva característica picada d'ullet. Però sabíeu que el xut també és una espècie de mussol i que, a més, cria a Solsona?

Segurament quan comença el bon temps (finals de març- principis d'abril) heu sentit un xiulet que fa 'tuuuit' cada 2-3 segons durant una llarga estona. Podríeu pensar que és una alarma d'una casa, però en realitat és el reclam dels xuts, que canten per buscar parella i defensar el seu territori. El xut o més conegut arreu del territori com a xot (*Otus scops*), és un dels mussols més petits de Catalunya, de la mida de dos punys (amb una envergadura de 47-54 cm) i amb un pes de no més de 100 grams. És un ocell nocturn i de plomatge críptic (es camufla molt bé i costa molt veure'l), que cria sempre en forats, normalment d'arbres, però també pot nidificar en cavitats d'edificacions o en caixes niu. S'alimenta d'insectes, com escarabats, llagostes, papallones nocturnes i ocasionalment d'algun petit rosegador. Per això viu i busca zones arbrades i obertes, com les zones agroforestals o els boscos de ribera, amb bona visibilitat per a alimentar-se i per criar. Com que a l'hivern a Solsona hi fa fred, el xut no hi troba prou menjar i la majoria de la població catalana marxa a Àfrica per passar l'hivern, tornant a finals de març.

I per què un xut com a gegant? Els gegants de Carnaval són les paròdies dels gegants de la Festa Major de Solsona, i el xut representa la mofa de la majestuosa Àliga. Un "pobre" ocell nocturn, rabassut i amb uns grans ulls rodons envers l'esvelta i elegant àliga. A la realitat té sentit: el xut és un ocell petit, dormilega i simpàtic, mentre que l'àliga és gran, diürna i més aviat seria (per cert, l'àliga daurada, també és un ocell que tenim al Solsonès). El xut no és un gegant qualsevol,

El xut utilitzant un edifici per criar.
Foto: Marc Illa.

El xot (*Otus scops*) a Solsona.
Foto: Ferran Fontelles

construït el 1981, és un gegant amb moviments: gira el coll, mou les ales i pica l'ullet! Aquests són fets gens habituals per un gegant i que, a més, necessiten certa agilitat i domini alhora de fer-ne el ball.

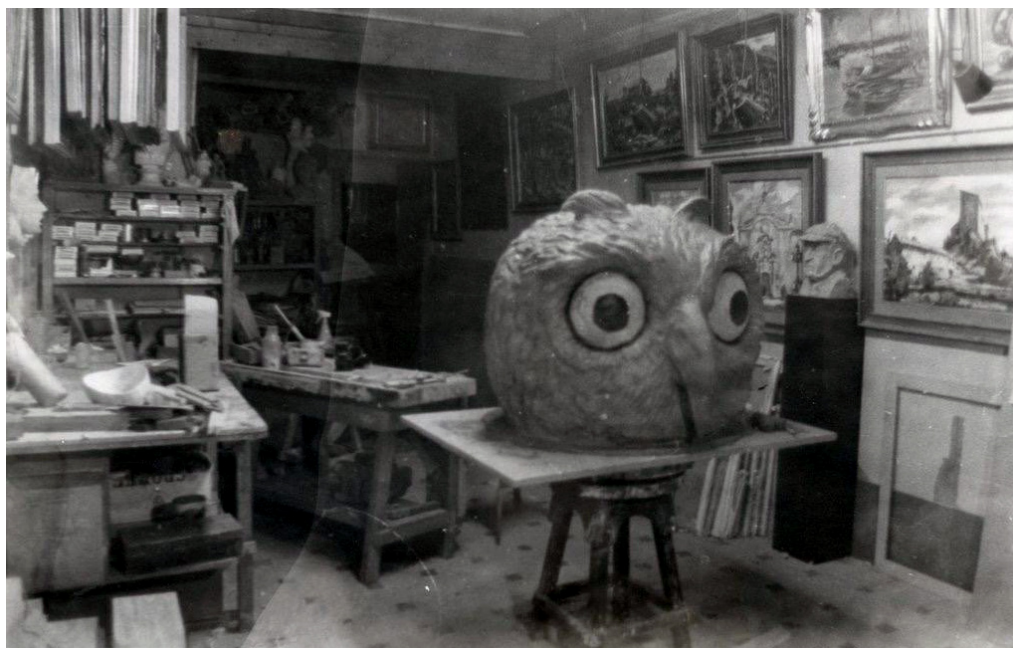
Tornant a l'espècie en qüestió, tot i ser encara força comuna, el xut depèn d'arbres grans i madurs, i també de trobar aliment. La pèrdua d'aquests hàbitats i l'ús de pesticides que redueixen la seva principal font d'aliment, poden afectar a les seves po-

El xut, el gegant de Solsona que pica l'ullet.
Foto: Joan Caelles

blacions. De la mateixa manera que cuidem els gegants i els portem a arreglar al Taller Escultura Casserras, intentem cuidar també el medi natural perquè el xut continuï criant i vivint a Solsona.

És bonic que una figura tan emblemàtica del Carnaval es pugui veure a la primavera cantant sobre el Consell Comarcal o buscant menjar sota el pont de Solsona. La propera vegada que sentiu un 'tuuuit', penseu que és el xut que ha sortit del LoCal Boig per buscar parella.

La construcció del xut modelat en fang l'any 1981, l'any del seu estreno.
Foto: Manel Casserras Boix.